

РЕШЕНИЕ

№ 2477

гр. София, 10.04.2023 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Трето отделение 17 състав,
в публично заседание на 03.04.2023 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Искра Гърбелова

при участието на секретаря Грета Грозданова, като разгледа дело номер **11594** по описа за **2022** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по реда на чл. 145 и сл. от Административнопроцесуалния кодекс /АПК/, вр. с чл. 118 от Кодекса за социално осигуряване /КСО/.

Образувано е по жалба на Л. Л. Г., ЕГН: [ЕГН], с адрес: [населено място], ул. „А. Р. № 9 чрез адв. М. М. П. срещу Решение № 1040-21-885/22.11.2022 г. на директора на ТП на НОИ С. - град, с което е отхвърлена като неоснователна жалбата на Л. Г. срещу Разпореждане № 740409 от 14.10.2022 г., на длъжностно лице по пенсионно осигуряване.

В жалбата до съда и в представена по делото молба от 21.02.2023г., жалбоподателят е изложил доводи за незаконосъобразност на оспорения административен акт като издаден в противоречие с процесуалния и материалния закон. Сочи се, че съгласно представеното от НОИ извлечение /стр. 46 от делото/, срокът на пенсията е до 01.09.2022г., поради което към момента на постановяване на Разпореждане № 740409 от 14.10.2022 г., на длъжностно лице по пенсионно осигуряван, вземането за пенсия не е било ликвидно и изискуемо. Съгласно представените по делото две експертни решения за установена 80% трайно намалена работоспособност на жалбоподателят, определеният за това срок по първото експертно решение е до 01.09.2022г., а по второто е до 01.01.2026г., като в тази връзка се посочва, че за периода от 01.09.2022г. до 03.01.2023г. жалбоподателят не е получавал обезщетения от НОИ, както и трудови доходи, поради което счита, че към момента на издаване на спорното разпореждане вземането за пенсия не е било ликвидно и изискуемо респективно неправомерно е

приложена разпоредбата на чл. 114, ал. 5 КСО и прихващането е недопустимо и незаконосъобразно. Твърди се също така, че разпореждането, с което е постановено да са извърши прихващане е издадено от некомпетентен орган и при липса на мотиви, съгласно изискванията на чл. 59, ал. 2, т. 4 от АПК. В заключение е отправено искане за прогласяване нищожността на посоченото разпореждане, алтернативно се прави искане за отмяна на потвърждаващото го решение.

При разглеждане на делото жалбата се поддържа от адв. П. и същата моли за отмяна на оспореното разпореждане. Претендира разноси по списък по чл. 80 от ГПК.

Ответникът – директор на ТП на НОИ С. - град, представляван от юрк. Б., оспорва жалбата. Излага съображения за законосъобразност на оспореното решение, претендира присъждане на юрисконсултско възнаграждение. Прави възражение за прекомерност на адвокатския хонорар.

Административен съд София-град, след като се запозна със становищата на страните и представените по делото доказателства, намира за установено от фактическа страна следното:

С разпореждане № 740409/14.10.2022 г. на длъжностното лице по пенсионно осигуряване при ТП на НОИ - С. град, на основание чл. 114. ал 5 от КСО е постановено прихващане на изискуемо вземане на жалбоподателят от Държавното обществено осигуряване (ДОО), представляващо лична пенсия за инвалидност поради общи заболяване, чрез месечна удържка, за погасяване на установено с разпореждане № РВ-3-21-01114271/15.04.2022 г. на длъжностното лице по чл. 114. ал. 3 от КСО при ТП на ПОИ - С. град, вземане от ДОО произтичащо от парично обезщетение поради общо заболяване за периода от 23.11.2018г. до 02.08.2019 г. в размер на 5 809.49 лв. - главница.

Задължението на Л. Г. към ДОО е установено с Разпореждане № РВ-3-21-01114271/15.04.2022 г. на длъжностното лице по чл. 114. ал. 3 от КСО при ТП на НОИ - С. град за възстановяване на неоснователно получено парично обезщетение за временна неработоспособност поради общо заболяване за периодите от 23.11.2018г. до 14.12.2018 I. вкл. от 08.01.2019 г. до 17.01.2019 I. вкл. от 13.02.2019 г. до 17.03.2019 г. вкл. и от 27.05.2019 I. до 02.08.2019 г. вкл. Видно от приложените по делото доказателства разпореждане № РВ-3-21-01114271/15.04.2022 г. е връчено на Л. Г. по реда на чл. 110. ал. 4 от КСО 08.07.2022г. Предвид обстоятелството, че посоченото разпореждане не е обжалвано, същото е влязло в законна сила на 25.07.2022г. Установено е, че определеното с разпореждането задължение не е погасено в срока за доброволно изпълнение, съгласно чл. 114, ал. 3 от КСО, както и че на жалбоподателя е отпусната пенсия за инвалидност поради общо заболяване, считано от 25.08.2004г., която е в размер на 490,35 лв. При тези данни с разпореждане № 740409/14.10.2022 г е разпоредено да се извърши прихващане чрез налагане на месечна удържка от пенсията при спазване на чл. 114а, ал. 3 от КСО.

Срещу така издаденото разпореждане по реда на чл. 117 от КСО Л. Г. чрез адв. П. е подала жалба, която е отхвърлена като неоснователна с Решение № 1040-21-885/22.11.2022 г. на директора на ТП на НОИ С. - град. За да отхвърли жалбата последният се е позовал на разпоредбата на чл. 117а от КСО. Посочено е, че с чл.117а КСО, като специален закон, уреждащ осигурителните правоотношения.

законодателят изрично е допуснал правната възможност за предварително изпълнение на административния акт с цел защита и опазване на средствата на ДОО. В случая е приложен един от предвидените в КСО специални способности за събиране на установеното задължение, чрез прихващане. Съгласно чл. 114. ал. 5 от КСО дължимите суми, които не са погасени доброволно в срока по ал. 3 (14 дни от връчването), подлежат на принудително изпълнение по реда на ДОПК, освен в случаите когато могат да бъдат прихванати от изискуеми вземания на осигурения от ДОО. Прихващането се извършва с разпореждане на длъжностното лице, на което е възложено ръководството на контрола по разходите на ДОО в съответното ТП на НОИ или на друго длъжностно лице (в конкретния случай - длъжностното лице по "Пенсионно осигуряване" при ТП на НОИ - С. град, определено от ръководителя на поделението. С оглед хипотезата на чл. 114, ал. 5 от КСО и след установяване, че задължението по разпореждане № РВ-3-21-01114271/15.04.2022 г. не е погасено доброволно в определения за това срок, не е разсрочено по реда на чл.116 от КСО, а е установено изискуемо вземане на Л. Г. от ДОО, представляващо лична пенсия за инвалидност поради общо заболяване е прието, че за длъжностното лице по "Пенсионно осигуряване" при ТП на НОИ - С. град е възникнало правото на прихващане. В издаденото решение е посочено също така, че това право е от категорията на погасителните потестативни права т. е. едностранното волеизявление на административния орган е достатъчно за упражняването му, с което се реализира чрез принудително погасяване на вземането на ДОО, възникнало от неоснователно получено от обезщетение за временна неработоспособност за периода периодите от 23.11.2018г. до 14.12.2018 I. вкл. от 08.01.2019 г. до 17.01.2019 I. вкл. от 13.02.2019 г. до 17.03.2019 г. вкл. и от 27.05.2019 I. до 02.08.2019 г. вкл.

По делото са приети като доказателство представената административна преписка от ответника, както и представени от процесуалния представител на жалбоподателя Експертни решения № 2299 от 27.09.2019г. и № 90002 от 03.01.2023г. на II МБАЛ-С. ЕАД.

При така установената фактическа обстановка съдът намира от правна страна следното:

Решение № 1040-21-885/22.11.2022 г. на директора на ТП на НОИ С. - град е връчено на жалбоподателя на 30.11.2022 г.

Жалбата срещу решението на директора на Териториално поделение на НОИ-С. до съда, е подадена чрез административния орган, на 14.12.2022 г. Сезиращата съда жалба, е подадена от активно процесуално легитимирано лице, което е адресат на издаденото решение от ответната страна, и чиито права и законни интереси са засегнати от същото. Оспорването е осъществено в законоустановения срок по чл. 118, ал. 1 от КСО, същото е надлежно упражнено, поради което подадената жалба е процесуално допустима.

Разгледана по същество, жалбата е неоснователна.

Съгласно чл. 168, ал. 1 от Административно-процесуалния кодекс (АПК), приложим на основание чл. 118, ал. 2 от КСО съдът не се ограничава само с обсъждане на основанията, посочени от оспорващия, а е длъжен въз основа на представените от страните доказателства да провери законосъобразността на оспорения административен акт на всички основания по чл. 146 – издаден ли е акта от компетентен орган, в писмена форма, спазени ли са материалноправните и

административнопроизводствените правила; актът съобразен ли е с целта на закона.

В жалбата е направено искане за прогласяване на нищожността на оспорения акт и потвърденото с него разпореждания, което искане съдът е длъжен да разгледа преди да извърши контролът за законосъобразността и обосноваването им.

Съгласно чл. 149, ал. 5 от АПК административните актове могат да се оспорят с искане за обявяване на нищожността им без ограничение във времето.

Нормативна уредба за недействителността на административните актове липсва. Няма законово определение за нищожни или унищожаеми административни актове. Те са установени в административноправната теория и в съдебната практика понятия, които допринасят за изясняване на понятията „нищожност" и "унищожаемост" и за изграждане на критерии за разграничаване на нищожните от унищожаемите административни актове. Един административен акт е нищожен, когато е засегнат от тежък порок - от неспазване на изрично определените в закона условия за валидността на административния акт или поради нарушаване на някое от нормативно установените изисквания за законност на административните актове - изброени съответно пет порока в чл. 146 АПК. Категорични критерии не са възможни, като преценката е с оглед на конкретни обстоятелства за допусната нередовност на акта.

На първо място, като безспорен критерий за „нищожност“, е очертана липсата на компетентност на административния орган да издаде акта. Компетентността на административния орган представлява кръга от въпроси от сферата на изпълнителната власт, които той едновременно е овластен и задължен да решава. Конституцията на Република България и АПК прогласяват принципа на законоустановеност на компетентността на административните органи. Те могат да действат само въз основа на закона и в рамките на правомощията си, а актовете и действията им извън тях са винаги нищожни - не пораждаат правни последици. В Тълкувателно решение № 2/91 г. на ОСГК на Върховния Съд е посочено, че "всяка некомпетентност води до нищожност. В случая решение на директора на ТП на НОИ – С.-град е издадено от оправомощен орган, в рамките на неговата компетентност, съгласно чл. 117, ал. 3 от КСО и приложената по делото Заповед № 1712/17.08.2015г. на Управителя на НОИ, удостоверяваща заеманата длъжност от издателя на оспореното решение. Обективизирано е в посочената в същата разпоредба писмена форма и е със съдържание, регламентирано в чл. 59, ал. 2 от АПК. Отговаря на изискването за мотивираност съгласно чл. 117, ал. 3 от КСО. Означен е органът, който го е издал. Отрадени са направените от него при осъществяването контролна дейност фактически и правни изводи. Формулиран е ясен диспозитив. Съдържа информация за реда, срока и органа, пред който подлежи на обжалване. Датирано и подписано е. От обстоятелствената част недвусмислено се изяснява, че контролиращият административен орган споделя извода на издателя на административния акт за наличие на предпоставките по чл. 114, ал. 5 от КСО за прихващане на дължимите и неплатени суми чрез месечно удържане от пенсията на жалбоподателя при спазване на 114а, ал. 3 от КСО. Разпореждане № 740409 от 14.10.2022 г. също е издадено от компетентен орган, съгласно приложена по делото Заповед № 1015-21-247/04.12.2018г. на директора на ТП на С. град, удостоверяваща материалната компетентност на Н. Н. да издава разпореждания по чл. 114, ал. 5 от КСО, изр. второ, предложение второ, в качеството ѝ на длъжностно лице, определено от ръководителя на поделенията. Заповед № 1015-21-247/04.12.2018г. е издадена при условията на заместване от П. Х. П., оправомощена със Заповед № 1016-40-772/18.07.2017 на подуправителя на НОИ, да изпълнява правомощията на

директора на ТП на НОИ – С. град, при отсъствието му, поради разрешен платен годишен отпуск за периода 30.11.2018г. до 05.12.2018г., съгласно приложена Заповед № 2926/28.11.2018г. на управителя на НОИ. Заповед № 1016-40-772/18.07.2017, с която П. П. е определена да изпълнява правомощията на директор на ТП на НОИ – С. град в случай на негово отсъствие е издадена от подуправителя на НОИ, изпълняващ функциите на управител основание чл. 37, ал. 3 от КСО в периода от 5.5.2017г., когато с Решение прието от 44-то Народно събрание е освободен Б. П. като управител на НОИ до 19.09.2017г., когато с Решение прието от 44-то Народно събрание е избран И. И. за управител на НОИ. Налице е надлежно упълномощаване и упражняване на установената от закона компетентност по издаване на оспореното решение, както и на потвърденото с него разпореждане. При тези данни съдът намира, че както оспореният административен акт, така и разпореждането потвърдено с този акт са издадени от компетентен орган. В тази връзка неоснователни се явяват изложените в жалбата твърдения за нищожност на разпореждането, потвърденото с обжалваното в настоящото производство решение.

Съдът счита, че обжалваното решение е постановено в съответствие с материалноправните разпоредби.

Спорният по делото въпрос е правен и се свежда до преценката дали са основания за постановяване на прихващане на вземане на ДОО, представляващо неоснователно получено парично обезщетение за временна неработоспособност от изискуемо вземане на лицето от ДОО, представляващо лична пенсия за инвалидност поради общо заболяване.

Съгласно чл. 114, ал. 5 от КСО, дължимите суми по разпореждания, които не са погасени доброволно в срока по ал. 3 и 4, подлежат на принудително изпълнение по реда на чл. 110, ал. 5, т. 1 от този кодекс или по реда на Данъчно-осигурителния процесуален кодекс, или чрез прихващане от изискуеми вземания на осигурения от държавното обществено осигуряване. В случая се касае за прихващане от парично обезщетение поради общо заболяване в размер на 5 945,05 лв., установено с влязло в разпореждане № РВ-3-21-01114271/15.04.2022 г., по чиято дължимост и размер страните не спорят в настоящото производство. Спорът се свежда до изискуемостта на вземането на жалбоподателя от ДОО за лична пенсия за инвалидност поради общо заболяване, като в жалбата се навеждат доводи, че това вземане не е било ликвидно и изискуемо към момента на постановяване на разпореждане № 740409/14.10.2022 г. В тази връзка следва да бъде посочено, че ликвидно е вземането установено по основание и размер и не е спорно. В случая вземането на жалбоподателя за пенсия поради инвалидност е било установено по основание и размер и не е спорно. Спорно е дали същото е било дължимо т.е. изискуемо за периода от 02.09.2022г. до 03.01.2023г., в който период е издадено процесното разпореждане за прихващане.

По силата на чл. 73, ал. 1 от КСО правото на пенсия за инвалидност се поражда от датата на инвалидизирането, а според чл. 94, ал. 1, изр. първо пенсиите и добавките към тях се отпускат от датата на придобиване на правото, ако заявлението с необходимите документи е подадено в 2-месечен срок от тази дата. Според, ал. 2 на чл. 73 пенсията за инвалидност се отпуска за срока на инвалидността. Или с други думи пенсията се отпуска за времето, докато трае инвалидността. Инвалидизирането като правнорелевантен факт се установява и

удостоверява с ЕР от компетентния орган, който извършва експертизата на работоспособността. Видно от приложените по делото експертни решения, в конкретния случай датата на инвалидизиране на жалбоподателя е 10.06.1993г. Следователно от тази дата за Л. Г. е възникнало правото за пенсия и тя е упражнила същото, като между страните не се спори, че пенсията за инвалидност на жалбоподателя е била отпусната в размер на 490, 35 лв. със срок до 01.09.2022 г., съобразно определения срок на инвалидността с ЕР № 2299/153 от 27.09.2019 г. на II МБАЛ- С. ЕАД. Впоследствие срокът на инвалидизиране и неговата крайна дата е определен съобразно разпоредбата на чл. 69 от Наредбата за медицинската експертиза. В ал. 2 и 3 на посочената разпоредба е предвидено, че крайната дата на срока на инвалидизиране е 1-во число на месеца, през който е било извършено освидетелстването, а когато преосвидетелстването е извършено след тази дата, в решението си ТЕЛК отбелязва закъснението и причините за това. От приложените по делото доказателства се установява, че във връзка с последващо преосвидетелстване на жалбоподателя, с експертно решение от 03.01.2023г. срокът на инвалидизиране е определен до 01.01.2026г., като в същото е отбелязано, че закъснението не е по вина на лицето. Същевременно разпоредбата на чл. 30, ал. 3 изр. последно от Наредбата за пенсиите и осигурителният стаж сочи, че когато преосвидетелстването е извършено в месеца, през който изтича срокът, за който е отпусната пенсията, както и след това, не по вина на лицето, пенсията се възстановява в същия размер, увеличава се, намалява се или се прекратява от срока, до който е била отпусната. От приложеното по делото разпореждане № [ЕГН] от 10.02.2023г. издадено на база цитираното експертно решение от 03.01.2023г. е видно, че пенсията на жалбоподателя е възстановена от 02.09.2022г. т.е. от срока до който е била отпусната. Следователно вземането на жалбоподателката за лична пенсия за инвалидност, поради общо заболяване е изискуемо от 02.09.2022г., независимо, че разпореждането за това е издадено на 10.02.2023г. В случая не е налице спиране или прекъсване на пенсията през периода от 02.09.2022г. до 03.02.2023г., за да се твърди, че към датата на издаване на Разпореждането от 14.10.2023г. вземането за пенсия за инвалидност на жалбоподателката, което се изплаща периодично не е било ликвидно и изискуемо за посочения период. Следва да се има предвид, че с процесното разпореждане не е предвидено прихващането да се извърши като еднократен акт с едностранно властническо волеизявление на административния орган към датата на неговото издаване т.е. към 14.10.2022г., а чрез многократни месечни удръжки от дължимата пенсия и то за продължителен период от време несъмнено към момента, в който всеки

месец дължимият размер на пенсията става изискуем и следва да бъде изплатен т.е. с разпореждането е постановено прихващането да се извършва чрез периодични /месечни/ удържки от пенсията, при това при спазване на ограничението по чл. 114а, ал. 3 от КСО относно размера, до който може да се прихване в т.ч. и за периода от 02.09.2022г. до 03.01.2023г. Следователно към момента на издаване на въпросното разпореждане, а именно към 14.10.2022г. дори и да се приеме, че реално да не е изплащана лична пенсия за инвалидност поради общо заболяване, то към посочения момент реално не е извършено и прихващане, а е разпредено извършването на такова, чрез ежемесечни удържки към момента, в който определеният размер на дължимата пенсия става изискуем и следва да бъде изплатен.

Предвид гореизложеното, съдът намира, че са били налице предвидените в закона предпоставки за прилагане института на прихващането. Вземането на ДОО е изискуемо и ликвидно, не е погасено доброволно и по силата на изричната законова норма на чл. 114, ал. 5 от КСО може да бъде прихващано чрез месечни удържки от вземането към ДОО на лицето за лична пенсия за инвалидност поради общо заболяване, при спазване на ограничението относно размера по чл. 114а, ал. 3 от КСО. Безспорно е наличието на две насрещни, еднородни, ликвидни и изискуеми задължения, с които да се извършват периодични прихващания чрез месечни удържки при условията на чл. 114а, ал. 3 от КСО.

По изложените мотиви и след извършена и служебна проверка на оспорения акт по реда на чл. 168, ал. 1 от АПК, настоящият съдебен състав намира оспорените административни актове за материално законосъобразни, поради което жалбата следва да бъде отхвърлена като неоснователна.

При този изход на делото и при своевременно заявената претенция, на ответника следва да бъде присъдено възнаграждение за осъществената юрисконсултска защита в размер на 100 /сто/ лева на основание чл. 143, ал. 3 от АПК, във връзка с чл. 37 от Закона за правната помощ и чл. 24 от Наредбата за заплащане на правната помощ.

Водим от горното и на основание чл. 172, ал. 2, предл. последно от АПК, Административен съд София град

РЕШИ:

ОТХВЪРЛЯ жалбата на Л. Л. Г., ЕГН: [ЕГН], срещу Решение № 1040-21-885/22.11.2022 г. на директора на ТП на НОИ С. - град, с което е отхвърлена като неоснователна жалбата срещу Разпореждане № 740409 от 14.10.2022 г., на длъжностно лице по пенсионно осигуряване.

ОСЪЖДА Л. Л. Г., ЕГН: 7404096651 с адрес: [населено място], ул. „А. Р. № 9 да заплати на Националния осигурителен институт юрисконсултско възнаграждение в размер на 100.00 /сто/ лева.

Решението подлежи на обжалване пред Върховен административен съд в 14-дневен срок от съобщаването му на страните.

СЪДИЯ: